

Toimintakertomus Kankaanpään kaupunginkirjasto 2020

Kaupunginkirjasto on osa Satakirjastot-yhteisjärjestelmää, jolla on yhteinen kirjastojärjestelmä ja aineisto- ja asiakasrekisteri, yhteinen verkkokirjasto, yhteiset käytösäännöt ja pitkälti toimintatavatkin kaikkien Satakunnan kirjastojen kesken. Satakirjastojen johtajista koostuva johtoryhmä kokoontui yhdeksän kertaa, joista koronatilanteen takia etänä seitsemän kertaa. OKM:n yleisiä kirjastoja koskevan asetuksen mukaisesti Turun kaupunginkirjasto hoitaa sekä Varsinais-Suomen että Satakunnan kuntien kirjastojen alueellista kehittämistehtävää. Tehtävän tavoitteena on tukea toimialueen yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista sekä edistää yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana aktiivisesti mm. Turun kaupunginkirjaston (AKE) järjestämiin koulutuksiin ja webinaareihin, koulutuspäiviä oli 3,2/htv. Koulutukset ja kokoukset toteutuivat koronavuonna pääosin etänä, mikä tarkoitti koko henkilökunnalle uusien tapojen ja välineiden oppimista.

Koronatilanteen takia kirjasto oli kokonaan suljettuna 17.3.-11.5.2020. Kirjasto avattiin rajoitetusti 12.5. varaa ja nouda -palvelulla, jolloin yksi asiakas kerrallaan kävi noutamassa varaamaansa aineistoa kirjaston tiloihin rajatulta alueelta. Lehtisali ja kirjaston muut tilat olivat suljettuina. Palvelupöytiin hankittiin suojapleksit, käsidesit otettiin asiakkaidenkin käyttöön, THL:n koronaohjeistuksia korostettiin niin asiakkaille kuin henkilökunnalle. Kirjasto avattiin jälleen kokonaan 1.6. turvaohjeita noudattaen. Asiakastietokoneita oli käytettävissä vain kaksi ja niiden käyttöaika rajattiin tuntiin, lehtisalin lukupaikkoja rajattiin kymmeneen, turvaväli-tarroja hankittiin. 20.11. tuli kaupungin maskisuositus myös kirjastoon, niin asiakkaille kuin henkilökunnalle. Rajoitettuun varaa ja nouda -palveluun siirryttiin jälleen 30.11., nyt hieman supistetuin aukioloin ma-pe klo 10-18, tämä tilanne jatkui aina vuoden loppuun saakka. Kirjasto oli avoinna 243 päivää, joista 38 varaa ja nouda -palvelua.

Kirjaston kokoelma pieneni edelliseen vuoteen hiukan, 90 804 niteeseen. Hankintaa tehtiin edellisvuotta vähemmän, 3 104 kappaletta. Eryteisesti kirjojen hankinta pieneni, aineiston hankintamäärärahaa pienennettiin vuodelle 2020 väliaikaisesti osana talouden tasapainottamista. Poistoja tehtiin kiitettävän runsaasti, 4 010. Eniten kokoelmassa on edelleen aikuisten tietokirjoja, 31 185. Sanomalehtiä kirjastoon tilattiin 11 vuosikertaa ja aikakauslehtiä 90 vuosikertaa, joista 13 OKM:n tuella vähälevikkisten lehtien hankkimiseksi.

Kirjaston koronavuoden kokonaislainaus odotetusti pieneni, lainoja oli yhteensä 126 255, pienennystä edelliseen vuoteen 21 %. Mutta verrattaessa lainojen määrää/aukiolotunti, lainojen määrä kasvoi edellisen vuoden 66 -> 74 lainaa/aukiolotunti. Eniten lainattiin jälleen lasten ja nuorten kaunokirjallisuutta (41 465) ja aikuisten tietokirjoja (31 988).

Koronavuoden kirjastokäyntien määrä pieneni edelliseen vuoteen verrattuna neljänneksellä, yhteensä 48 864 käyntiä. Lainausoikeuttaan käyttäneiden asiakkaiden määrä pieneni 13 %, lainausoikeuttaan käyttäneitä oli 2 877.

Satakirjastoilla on yhteinen e-aineistokokoelma, jossa e-kirjoja, e-äänikirjoja, e-lehtiä, musiikkia ja elokuvia. Kokoelman ja sen käytön tilastotiedot saadaan jyvittämällä asukaslukuperusteisesti Satakirjastojen kesken. Vuoden alusta Satakirjastot hankkivat etäkäyttöisen e-lehtipalvelu eMagzin, jonka käyttö kasvoi koko vuoden ajan. Kirjastojen sulun aikana tähän palveluun hankittiin lisää sanomalehtilisenssejä, mikä lisäsi palvelun käyttöä huomattavasti. Koronatilanteen takia e-kirja- ja e-äänikirjalisenssien hankintaa lisättiin suunnitellusta. Kaikkiaan e-aineistojen käyttö kasvoi huomattavasti kirjastojen sulun aikana ja käyttö asettui selvästi edellisvuotta korkeammalle tasolle myös loppuvuodesta. Uutena e-aineistona Satakirjastot hankki loppuvuodesta Rockway-musiikkikursseja musiikin harrastajille.

Kirjaston tapahtumatuotanto pysähtyi koronarajoituksiin. Vuoden aikana tapahtumia järjestettiin 32 yksin tai yhdessä muiden kanssa, mm. laaja satutuntikiertue päiväkodeissa. Käyttäjäkoulutuksia ja tiedonhaunopastuksia järjestettiin 10. Uutena tapahtumatuotannossa tulivat striimatut Nukketeatteri Majavan esitys ja kirjailijavierailu sekä YouTube-piirrossadut.

Kirjastossa työskenteli v. 2020 seitsemän vakinaista viran- tai toimenhaltijaa. Lisäksi vuoden aikana oli määräaikaisia työntekijöitä ja harjoittelijoita. Kaikkiaan palkatun henkilöstön työvuosia kertyi 7,36.